

Narzędzie do Tworzenia Zintegrowanych Strategii Zwalczenia Bezdomności¹

FEANTSA

FEANTSA, jako Europejska Federacja Organizacji Pracujących na rzecz Ludzi Bezdomnych, promowała, moderowała i koordynowała transnarodową wymianę pomiędzy usługodawcami w obszarze bezdomności przez ostatnie 20 lat. Analiza i rewizja funkcjonujących strategii walki z bezdomnością ujawniła, że istnieje wiele podejść do rozwiązywania problemu bezdomności. Większość krajów zintegrowało wiele spośród wymienionych poniżej 10 wskazówek. FEANTSA wierzy, że najbardziej skuteczna i efektywna polityka społeczna wobec bezdomności, powinna zawierać niniejsze 10 metod, ale balans i równowaga pomiędzy nimi powinny być wypracowane w kulturowym, społecznym i politycznym kontekście, w którym twórcy i podmioty wdrażające strategię funkcjonują. Istnieją nadal duże obszary do rozwoju polityki wobec bezdomności i FEANTSA wierzy, że poniższe 10 metod może być niezwykle interesującym instruktorem dla twórców polityki społecznej, organizacji pozarządowych i innych interesariuszy zaangażowanych w walkę z bezdomnością.

1. Metoda oparta na Dowodach

Teza - Zbyt często polityka wobec bezdomności oparta jest na przypuszczeniach i poglądach (sądach).

Dobre rozumienie problemu bezdomności jest kluczowe do tworzenia i rozwijania efektywnej polityki. Cel ten może być osiągnięty poprzez:

Monitorowanie i dokumentowanie trendów w bezdomności oraz jej skali (liczby), a także poprzez wypracowywanie odpowiednich wskaźników.

Badania i analizy przyczyn, skutków i rozwiązań powinny równolegle uzupełniać monitorowanie i dokumentowanie.

Regularna rewizja polityki wobec bezdomności jest niezbędna i najbardziej efektywna, gdy połączona jest ze zrozumieniem bezdomności.

2. Metoda Wszechstronności

Teza – Zbyt często polityka wobec bezdomności skupiona jest na interwencji i pomocy doraźnej

Wszechstronna metoda zwalczania bezdomności uwzględnia politykę zarówno w wymiarze interwencji kryzysowej oraz pomocy doraźnej, integracji społecznej i wychodzenia z bezdomności, jak i prewencji bezdomności:

Usługi interwencyjne są decydującym pierwszym krokiem do przeciwdziałania sytuacji zamieszkiwania na ulicy przez dłuższy okres czasu.

Integracja powinna być celem dla wszystkich ludzi bezdomnych i powinna być zaadaptowana do potrzeb i potencjału każdej poszczególnej osoby bezdomnej.

Prewencja – obie celowa prewencja (eksmisje, zwolnienia z instytucji) oraz systemowa prewencja (poprzez politykę rynku pracy, politykę mieszkaniową oraz edukację) są niezbędne.

3. Metoda Wielowymiarowości

Teza - Zbyt często bezdomność uważana jest za problem pomocy społecznej

Bezdomność uznawana jest za zjawisko wymagające rozwiązań opartych na wielowymiarowości metod uwzględniających:

Zintegrowanie obszarów mieszkalnictwa, zdrowia, zatrudnienia, edukacji i treningu i innych perspektyw w ramach strategii wobec bezdomności, bowiem droga do i z bezdomności może być bardzo zróżnicowana.

Między-agendową pracę i generalną współpracę z innymi sektorami jako zasadniczy komponent w każdej efektywnej strategii zwalczania bezdomności, bowiem bezdomność nie może zostać zwalczona w szerokim wymiarze przez jedynie działania sektora pomocy ludziom bezdomnym.

¹ Tłumaczenie własne – Piotr Olech

Między-departamentową pracę pomiędzy stosownymi ministerstwami odpowiedzialnymi za mieszkalnictwo, pomoc społeczną, pracę, zdrowie i innymi ministerstwami, która jest kluczowa dla skutecznej polityki społecznej w walce z bezdomnością, a ponadto pomaga zapobiegać negatywnym reperkusjom polityk rozwijanych na różnych polach.

4. Metoda oparta na Prawach

Teza – Zbyt często bezdomność „rozwiązywana” jest poprzez charytatywne i/lub warunkowe drogi

Metoda oparta na prawach człowieka ukierunkowana na zwalczanie bezdomności promuje akces do godnego, stabilnego mieszkalnictwa jako nieodzownego warunku wstępnego dla realizacji większości innych fundamentalnych praw człowieka poprzez:

Wykorzystanie międzynarodowych traktatów związanych z prawem do mieszkalnictwa jako bazy do tworzenia strategii wobec bezdomności.

Zogniskowanie na wykonalnych (egzekwowlalnych) prawach do mieszkalnictwa dla zapewnienia efektywnej realizacji prawa mieszkaniowego.

Uznanie współzależności praw do mieszkalnictwa i innych praw takich jak prawo do godności życia, prawo do zdrowia.

5. Metoda Partycypacji

Teza – Zbyt często kluczowi interesariusze nie są zaangażowani w tworzenie, ewaluację i wdrażanie strategii

Bezdomność jest obszarem gdzie kooperacja z dostawcami usług jest decydująca wzięwszy pod uwagę ich biegłość w walce z problemem, pociąga to za sobą partycypację w wymienionych wymiarach:

Zaangażowanie wszystkich interesariuszy (dostawców usług, użytkowników usług i władz publicznych) w tworzenie polityki i ewaluację jest istotne dla gromadzenia całego doświadczenia, umiejętności i dostępnych zdolności ukierunkowanych na zwalczanie bezdomności.

Zaangażowanie wszystkich interesariuszy we wdrażanie polityki - bezpośredni skoordynowany wysiłek jest najlepszą drogą do osiągnięcia celów każdej strategii wobec bezdomności.

Partycypacja ludzi doświadczających bezdomności powinna być wykorzystana dla polepszenia jakości świadczonych usług i tworzenia polityki. Odpowiednie struktury konsultacji powinny zostać stworzone, aby prawdziwie wziąć pod uwagę doświadczenie ludzi, którzy są bezdomni.

6. Metoda Statutowa

Teza – Zbyt często strategie polityki wobec bezdomności zależą od bieżącego kontekstu politycznego

Metoda statutowa ukierunkowana jest na podtrzymanie i połączenie strategii wobec bezdomności z legislacją poprzez:

Oparcie się na podstawach prawnych na poziomie narodowym/regionalnym, co pozwala na zachowanie spójności i jasności we wdrażaniu polityki wobec bezdomności.

Statutowe cele i zadania służą efektywnemu monitorowaniu i ewaluowaniu postępów wdrażania i funkcjonowania strategii.

7. Metoda Podtrzymywalności (Stabilności)

Teza – Zbyt często strategie zwalczania bezdomności tworzone są w niestabilnym kontekście

Trzy elementy kreują prawdziwe stabilne metody zwalczania bezdomności prowadzące do stabilnych (podtrzymywalnych) rozwiązań:

Adekwatne fundusze są kluczowe dla każdej długotrwałej strategii zwalczania i zakończenia bezdomności.

Polityczna wola na każdym z poziomów (narodowym, regionalnym, lokalnym).

Wsparcie społeczne generowane poprzez informację i kampanie podnoszące świadomość.

8. Metoda oparta na Potrzebach

Teza – Zbyt często twórcy polityki i usługodawcy decydują, co jest dobre dla ludzi bezdomnych

Metoda ta oparta jest na zasadzie, że polityka powinna być tworzona raczej w odniesieniu do realnie istniejących potrzeb indywidualnych (jednostek), niż strukturalnych potrzeb instytucji i organizacji:

Potrzeby indywidualne są punktem wyjścia dla twórców polityki społecznej - identyfikowane na podstawie regularnych badań potrzeb oraz za pomocą zindywidualizowanych planów integracji społecznej.

Stosowana rewizja strategii wobec bezdomności i struktur ją realizujących - prowadzona na podstawie regularnych badań

9. Metoda Pragmatyczności

Teza – Zbyt często strategie walki z bezdomnością są zbyt ambitne

Metoda pragmatyczności polega na dwóch następujących elementach:

Realistyczne i mierzalne zadania są niezbędne i możliwe, kiedy są realizowane odpowiednie badania w zakresie: pełnego zrozumienia natury i zakresu bezdomności, potrzeb osób bezdomnych, ewaluacji rynku pracy i rynku mieszkaniowego i innych powiązanych obszarów.

Jasne i realistyczne ramy czasowe z określonymi długoterminowymi (strategicznymi) oraz pośrednimi celami.

10. Metoda Oddolna

Teza – Zbyt często polityka wobec bezdomności oparte są za bardzo na „jednym wszędzie pasującym modelu”

Metoda Oddolna dotyczy tworzenia polityki w odpowiedzi na bezdomność istniejącą na poziomie lokalnym (w ramach narodowej i regionalnej struktury) oparta jest na dwóch elementach:

Ważności lokalnych władz dla procesu tworzenia i wdrażania strategii walki z bezdomnością dla bezpośredniego przesunięcia w kierunku większego zaangażowania, większej odpowiedzialności i większej identyfikacji z obowiązkami na poziomie lokalnym.

Dostarczaniu usług bliżej ludzi doświadczających bezdomności wraz z silną pozycją władz lokalnych do koordynacji partnerstwa pomiędzy wszystkimi odpowiednimi aktorami w walce z bezdomnością.

Oryginał

http://www.feantsa.org/files/Toolkits/integrated_strategy/ENFR_2006Toolkit%5B1%5D.pdf

http://www.feantsa.org/files/conferences_feantsa/Oslo_2007/follow%20up/presentations/1_Freek.ppt.pdf